

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGWiŻŚ-12.054.3.2024
Warszawa, 26 czerwca 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 2093 Posłów na Sejm RP Jarosława Sachajko oraz Anny Gembickiej w sprawie ustalenia ministra odpowiedzialnego za retencję wody dla rolnictwa oraz racjonalnego gospodarowania funduszami na retencję wody, w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministrem Klimatu i Środowiska oraz Ministrem Rozwoju i Technologii przekazuję poniżej stosowne informacje.

Pytanie 1

Czy planowana jest aktualizacja krajowej ewidencji gruntów zgodnej ze stanem faktycznym uwzględniającym zaistniałe przed laty samoistne zalesienie się tysięcy ha gruntów ornych? Jeśli tak, proszę o przedstawienie planowanego harmonogramu. Jeśli nie, proszę o uzasadnienie takiej decyzji.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii wyjaśnić należy, że pojęcie gruntów leśnych zostało zdefiniowane w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1356, z późn. zm.) i zgodnie z tą definicją lasem jest każdy grunt, który spełnia prawne przesłanki przewidziane w art. 3 pkt 1 i 2 ustawy o lasach, bez względu na to, czy na gruncie tym znajduje się roślinność leśna (uprawy leśne) - drzewa i krzewy oraz runo leśne - lub grunt jest przejściowo jej pozbawiony, oraz bez względu na to czyją pozostaje własnością. Lasem w rozumieniu ww. przepisów ustawy jest grunt:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) - drzewami i krzewami oraz runem leśnym - lub przejściowo jej pozbawiony:
 - a) przeznaczony do produkcji leśnej lub
 - b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
 - c) wpisany do rejestru zabytków;
- 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Należy zauważyć, że zasady zaliczania gruntów do poszczególnych użytków gruntowych w ewidencji gruntów i budynków regulują przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju,

Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2024 r. poz. 219).

Zgodnie z załącznikiem nr 1 wyżej wymienionego rozporządzenia „Do lasów zalicza się grunty określone jako „las” w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach”. W odróżnieniu od innych użytków gruntowych, o których mowa w § 9 rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków, ujawnianych w operacie ewidencyjnym, a wyodrębnionych ze względu na faktyczny sposób ich użytkowania lub zagospodarowania, przy ujawnianiu w ewidencji gruntów i budynków - gruntów leśnych stosuje się przepisy ustawy o lasach, o czym stanowi art. 20 ust. 3a ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1752, z późn. zm.). Jak natomiast wynika z art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, organ ewidencji gruntów i budynków nie może dokonywać zmian w danych ewidencyjnych w zakresie granic i powierzchni lasu, które byłyby niezgodne z ustaleniami planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu.

Należy przy tym zaznaczyć, że ewidencja gruntów i budynków posiada charakter techniczno-rejestrowy. Tym samym, samo ustalenie na gruncie, że użytek gruntowy w istocie stanowi las, nie może stanowić podstawy do dokonania zmian w ewidencji gruntów i budynków w zakresie użytku gruntowego. Dopiero zmiana tego stanu w innym przewidzianym przez prawo trybie powinna znaleźć swoje odzwierciedlenie w ewidencji gruntów i budynków. Aktualizacja operatu ewidencyjnego polega bowiem na zastąpieniu dotychczasowych zapisów ewidencyjnych nowymi lub na ich zmodyfikowaniu, przy czym konieczność dokonania zmiany lub modyfikacji (aktualizacji) powinna być udokumentowana.

Reasumując powyższe, podkreślić należy, że w ocenie Ministerstwa Rozwoju i Technologii możliwość aktualizacji danych ewidencji gruntów i budynków przez organ prowadzący tę ewidencję w zakresie informacji o użytkach gruntowych stanowiących las, determinowana jest przepisami ustalającymi zasady prowadzenia gospodarki leśnej. Dopiero sporządzenie lub aktualizacja planów urządzenia lasu i uproszczonych planów urządzenia lasu, może stanowić podstawę zmian w tym zakresie w ewidencji gruntów i budynków. Zgodnie natomiast z art. 28 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2512, z późn. zm.) w związku z § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Klimatu i Środowiska (Dz.U. poz. 2726) sprawy dotyczące leśnictwa, ochrony lasów i gruntów leśnych należą do działu środowisko i znajdują się we właściwości Ministra Klimatu i Środowiska.

Pytanie 2

Czy planowana jest budowa systemu ewidencji obiektów melioracji i retencji wody w Polsce, z rzeczywistym wyliczeniem ilości retencionowanej za ich pomocą wody i podawania rzeczywistego odsetka zatrzymania odpływu wody opadowej w ich zlewni? Jeśli tak, proszę o przedstawienie planowanego harmonogramu. Jeśli nie, proszę o uzasadnienie takiej decyzji.

Wejście w życie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn zm.), dalej Prawo wodne, nałożyło na Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie obowiązek prowadzenia ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów w formie elektronicznej¹².

PGW Wody Polskie pozyskało dane z byłych wojewódzkich zarządów melioracji i urządzeń wodnych, a następnie dokonało podziału bazy danych i dostosowało ją do zlewniowej formy zarządzania gospodarką wodną.

Mając na uwadze zróżnicowaną kompletność danych (zarówno pod względem pokrycia terenu zmeliorowanego, jak i atrybutów poszczególnych urządzeń) PGW Wody Polskie podjęło działanie dotyczące opracowania modelu aktualizacji bazy danych w oparciu o dostępne technologie.

W styczniu 2022 r. PGW Wody Polskie podpisało umowę na realizację zadania pn. *„Przeprowadzenie wariantowego pilotażu inwentaryzacji urządzeń melioracji wodnych z wykorzystaniem danych teledetekcyjnych”*. Pilotaż obejmował wykonanie pomiarów inwentaryzacyjnych za pomocą trzech metod:

- Technologia A - Pomiar odbiornikiem GNSS z poprawkami RTK,
- Technologia B - pomiar mobilnym skanerem,
- Technologia C - pomiar za pomocą bezzałogowego statku powietrznego.

Realizacja przedmiotowego projektu pozwoliła na pozyskanie zbioru danych przestrzennych dla urządzeń melioracji wodnych występujących na obszarze PGW WP Nadzoru Wodnego w Zduńskiej Woli, który posłużyły do zaktualizowania baz danych ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów i dostosowanie ich do rzeczywistego przebiegu urządzeń melioracji wodnych.

Oprócz pozyskanych danych GIS opracowano raport z wykonanej analizy porównawczej ww. technologii A, B i C, zawierający założenia technologiczne prowadzonej inwentaryzacji oraz opis zalet i ograniczeń zastosowanych technologii. Przygotowano również wyliczenia średniego nakładu czasowego oraz kosztu przeprowadzenia inwentaryzacji na kilometr rowu melioracyjnego. Jako rekomendowaną metodę pomiaru urządzeń melioracji wodnych wskazano wykorzystanie metody mieszanej tj. zastosowania techniki RTK i obecności pracownika w terenie oraz metody pomiaru z bezzałogowego statku powietrznego z wykorzystaniem sensorów do wytworzenia ortofotomapy i chmury punktów.

Od maja 2022 r. do marca o marca 2023 r. PGW Wody Polskie realizowało pilotażową inwentaryzację urządzeń melioracji wodnych na terenie PGW Wody Polskie Nadzoru Wodnego w Ostrowie Wielkopolskim.

¹ art. 196 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn zm.)

² Zakres ewidencji i sposób jej prowadzenia określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów i ustalania obszaru, na który urządzenia melioracji wodnych wywierają korzystny wpływ (Dz. U. poz. 1165).

Zdobyta wiedza i doświadczenie z przeprowadzonych pilotaży zostanie przez PGW Wody Polskie wykorzystana w pracach na terenie całego kraju. Złożoność procesów technologicznych zastosowanej metody pomiarów, w tym realizowania nalotów dronem wyłącznie w okresie od wiosny do jesieni oraz zaangażowaniu odpowiednich zasobów sprzętowych wskazują, że czas realizacji zadania dla całego kraju wyniesie przynajmniej 5 lat.

Jednocześnie należy zauważyć, że w związku z zapowiedziami resortu rolnictwa dotyczącymi odblokowanych funduszy dla Polski, gdzie jednym z działań zaplanowanych do realizacji w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO) będzie gospodarka wodna, w szczególności Inwestycja pn.: B3.3.1 „Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich” w Obszarze C: „inwentaryzacja urządzeń melioracji wodnych w celu stworzenia aktualnej bazy danych urządzeń melioracji wodnych i gruntów zmeliorowanych”, PGW Wody Polskie, uwzględniając czas jaki pozostał na zrealizowanie zadania, deklaruje zainteresowanie ww. wsparciem oraz gotowość do przystąpienia do realizacji przedsięwzięcia na obszarze 15 zarządów zlewni, w tym: 100 832 km rowów oraz 1 306 926 ha obszaru konkurencyjnego. Szacowana wartość prac (w ramach KPO) wyniesie ok. 110 mln zł brutto (ostateczny zakres rzeczowy i finansowy jest uzależniony od terminu skutecznego rozstrzygnięcia postępowania przetargowego).

Ponadto na realizację opracowania II etapu krajowego planu inwentaryzacji urządzeń melioracji wodnych, PGW Wody Polskie planuje pozyskać środki z Banku Światowego. Harmonogram dalszych działań w przedmiotowym zakresie jest jednak uzależniony od wielu czynników, w tym w szczególności dostępności środków na realizację zadań w obszarze gospodarki wodnej.

Pytanie 3

Czy planowana jest odbudowa służb rolniczej retencji i melioracji? Jeśli tak, proszę o przedstawienie planowanego harmonogramu. Jeśli nie, proszę o uzasadnienie takiej decyzji? Polityka zastępowania melioratorów hydroinżynierami znajdującymi się przede wszystkim na hydrotechniczne i budowie dziesiątek kolejnych wybetonowanych sztucznych jezior będących potem w gestii ministra infrastruktury, a nie rolnictwa, była błędem, dlatego należy to naprawić. Reformy prawa wodnego i tworzenia Wód Polskich przy ministerstwie infrastruktury odbyły się kosztem rolników i środków odebranych rolniczej melioracji i retencji.

Odnosząc się do tego pytania Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaznacza, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje szereg działań, mających na celu poprawę gospodarowania wodą w rolnictwie oraz przeciwdziałanie skutkom suszy. Z inicjatywy MRiRW zaczęto tworzyć Lokalne Partnerstwa do spraw Wody (LPW), które można zaliczyć do społecznych służb rolniczej retencji i melioracji. LPW to przedsięwzięcie, którego celem jest zainicjowanie współpracy oraz stworzenie sieci kontaktów pomiędzy użytkownikami wód na obszarach wiejskich. Członkiem Lokalnego Partnerstwa ds. Wody może zostać każdy (osoba fizyczna, osoba prawna lub podmiot nie posiadający osobowości prawnej) zaangażowany bądź zainteresowany działaniami związanymi z gospodarką wodną, w szczególności: rolnicy, przedstawiciele spółek wodnych, samorządu (gminnego,

powiatowego, wojewódzkiego), przedstawiciele terenowych organów PGW WP, Lasów Państwowych czy organizacji pozarządowych. Przy tworzeniu LPW założeniem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi było, aby w działania dotyczące wody zaangażować jak największą liczbę przedstawicieli lokalnego społeczeństwa występujących w imieniu własnym bądź instytucji, które reprezentują. Według danych na koniec 2023 r. powstało 247 lokalnych partnerstw.

Niezależnie od powyższego do tzw. „służb rolniczej retencji i melioracji” można zaliczyć spółki wodne oraz związki spółek wodnych, które zgodnie z art. 441 Prawa wodnego są niepublicznymi formami organizacyjnymi niedziałającymi w celu osiągnięcia zysku, zrzeszającymi osoby fizyczne lub prawne na zasadzie dobrowolności i mające na celu zaspokajanie wskazanych przepisami ustawy potrzeb w zakresie gospodarowania wodami. Nadzór i kontrolę nad działalnością spółki wodnej sprawuje właściwy miejscowo starosta, natomiast zarząd przedkłada staroście uchwały organów spółki wodnej w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia³.

Zgodnie z art. 462 ustawy Prawo wodne nadzór i kontrolę nad działalnością spółki wodnej sprawuje właściwy miejscowo Starosta. Wyżej wymieniony nadzór ma charakter formalny i obejmuje m.in. kontrolę uchwał spółki wodnej. Przedmiotowy nadzór nie jest związany z miejscem posadowienia urządzeń wodnych będących we władaniu spółki wodnej, ale z miejscem jej siedziby, co wynika *expressis verbis* z art. 446 ust. 3 Prawa wodnego.

Jednocześnie należy wskazać, że w przypadku wielokrotnego naruszenia przepisów prawa lub postanowień statutu spółki wodnej przez jej zarząd, w oparciu o art. 463 ust. 1 Prawa wodnego, starosta w drodze decyzji rozwiązuje zarząd i wyznacza osobę pełniącą obowiązki zarządu. W przypadku połączenia spółek wodnych w ich związek, organem sprawującym nadzór zewnętrzny jest wojewoda (art. 444 ust. 2 ustawy Prawo wodne).

Pytanie 4

Do składu Państwowej Rady Gospodarki Wodnej powinni wejść przedstawiciele środowisk rolniczych. Co Pan Premier sądzi na temat tego postulatu? Czy zostanie on zrealizowany, jeśli tak, proszę o informację kiedy może to zostać zrealizowane. Jeśli nie, proszę o uzasadnienie takiej decyzji.

Zgodnie z art. 363 ust. 3 ustawy Prawo wodne, Przewodniczący Państwowej Rady Gospodarki Wodnej, Zastępcy Przewodniczącego oraz członkowie Rady są powoływani przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej spośród kandydatów zgłaszanych przez ogólnopolskie organizacje zrzeszające jednostki samorządu terytorialnego, podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 ze zm.), organizacje społeczne, gospodarcze oraz ekologiczne, związane z gospodarką wodną.

Ministerstwo Infrastruktury w I i II kw. br. przyjmowało zgłoszenia kandydatów na członków Państwowej Rady VI kadencji na lata 2024–2027, a skład PRGW zostanie podany do publicznej wiadomości niezwłocznie po zakończeniu czynności formalnych. Zgłoszenia obejmowały również środowiska rolnicze.

³ art. 462 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn zm.)

Pytanie 5

Czy planowane jest uruchomienie w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej środków na retencję wody w rolnictwie w stopniu uwzględniającym potencjał retencji wody na łąkach i innych obszarach rolnych, na wzór programów retencji leśnej i górskiej dedykowanych dotychczas tylko Lasom Państwowym? Jeśli tak, proszę o przedstawienie planowanego harmonogramu. Jeśli nie, proszę o uzasadnienie takiej decyzji.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w ramach funkcjonującego programu priorytetowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej *Adaptacja do zmian klimatu* (dalej: Program) możliwe jest uzyskanie dofinansowania m. in. zadań w zakresie retencji korytowej lub przykorytowej, w tym działań na rzecz renaturyzacji koryta cieków, rewitalizacji starorzeczy oraz odtwarzania mokradeł. Celem Programu jest m.in. podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu oraz zagrożeń naturalnych, jak również poważnych awarii, usprawnienie usuwania ich skutków oraz wzmocnienie wybranych elementów zarządzania środowiskiem. Budżet na realizację Programu wynosi do 1 150 000,00 tys. zł. W ramach ww. Programu nabór ciągły wniosków o dofinansowanie trwa od 9 maja 2022 r. i będzie realizowany do 2029 r.

Beneficjentami pomocy mogą być m.in.: jednostki samorządu terytorialnego (JST) i ich związki, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych JST, jak również spółki prawa handlowego, czy też państwowe osoby prawne. Formami możliwego dofinansowania są pożyczka lub dotacja. W przypadku finansowania pożyczkowego, jego intensywność wynosi do 100 % kosztów kwalifikowanych, oprocentowanie wynosi WIBOR 3M (nie mniej niż 2%). Program zakłada możliwość umorzenia części wypłaconego kapitału (w przypadku JST: w zależności od zamożności gminy do 30% bądź 50% kapitału, jednak nie więcej niż 5 mln zł). Dofinansowanie w formie dotacji może być udzielone JST realizującym zadania w zakresie retencji korytowej bądź przykorytowej na obszarach wiejskich, z intensywnością wsparcia do 70% kosztów kwalifikowanych.

Pytanie 6

Środowiska zajmujące się gospodarką wodną postulują stworzenie przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bazie Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach i Centrum Doradztwa Rolniczego - Rolniczego Centrum Koordynacji Programów Środowiskowych, na wzór centrum działającego Ministerstwie Klimatu i Środowiska i Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. Taka instytucja mogłaby zajmować się opracowywaniem dokumentacji i wniosków o dofinansowanie kompleksowej odbudowy obiektów melioracyjnych obejmujących nieraz kilka wsi.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawiony postulat nie był zgłaszany do resortu rolnictwa, dlatego też bez wcześniejszej analizy nie jest on w stanie odnieść się do propozycji utworzenia Rolniczego Centrum Koordynacji Programów Środowiskowych.

Pytanie 7

Systemy retencji i melioracji rolniczej budowane były przez instytucje państwa. Instytucje państwa muszą je więc zewidencjonować i odbudować i nie można teraz po latach tak wielkich zaniedbań liczyć że ich odbudowa będzie możliwa rękami samych rolników. Tak jak w ministerstwie klimatu i środowiska nikt nie liczy na to że poszczególny leśniczy w małym leśnictwie będzie pisał i rozliczał wniosek na budowę leśnej retencji u siebie.

Jakie jest stanowisko Pana Premiera wobec tego postulatu? Czy Pana zdaniem możliwe jest powołanie tego typu instytucji o określonych powyżej zadaniach? Jeśli tak, proszę o przedstawienie planowanego harmonogramu. Jeśli nie, proszę o uzasadnienie takiej decyzji.

Należy zauważyć, że zgodnie z obowiązującą ustawą Prawo wodne wykonywanie urządzeń melioracji wodnych należy do właścicieli gruntów⁴, które w większości przypadków stanowią własność prywatną. W myśl obowiązujących przepisów Prawa wodnego urządzenia melioracji wodnych mogą być wykonywane na koszt Skarbu Państwa, za zwrotem, w formie opłaty melioracyjnej, części kosztów przez właścicieli gruntów, na które te urządzenia wywierają korzystny wpływ⁵. Rozstrzygnięcia w przedmiocie wykonania urządzeń melioracji wodnych na koszt Skarbu Państwa, za zwrotem w formie opłaty melioracyjnej, dokonuje, w drodze decyzji, właściwy organ PGW Wody Polskie w uzgodnieniu z właściwym wojewodą, na wniosek zainteresowanych właścicieli gruntów.

W przypadku wykonywania urządzeń melioracji wodnych w ww. trybie, są wymagane wnioski zainteresowanych właścicieli gruntów, których grunty stanowią co najmniej 75% powierzchni gruntów planowanych do zmeliorowania.

Opłatę melioracyjną ustala się w wysokości 20% całkowitych kosztów wykonania urządzeń melioracji wodnych⁶.

Pytanie 8

Jaki jest koszt retencji m³ wody w sztucznie wybudowanym zbiorniku wodnym, a jaki na łące rolnika uwzględniając wszystkie koszty ?

W ramach prac nad *Programem przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030*⁷, dalej: PPNW, w Ministerstwie Infrastruktury oszacowano koszty i wielkość retencji możliwej do uzyskania w wyniku realizacji poszczególnych typów działań, które zestawiono w poniższej tabeli (Tabela 1).

⁴ art. 199 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn zm.)

⁵ art. 199 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, z późn zm.)

⁶ Opłatę melioracyjną ustala się w wysokości 20% całkowitych kosztów wykonania urządzeń melioracji wodnych

⁷ Uchwała nr 152 Rady Ministrów z dnia 22 sierpnia 2023 r. w sprawie przyjęcia "Programu przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030"

Tabela 1. Szacowane koszty realizacji oraz wielkość retencji możliwej do uzyskania w wyniku realizacji poszczególnych typów działań ⁸

Lp.	Typ działania	Podtyp działania	Wielkość retencji mln m ³	Szacowany koszt mln zł	Koszty jednostkowe zł/m ³
1	Renaturyzacja ekosystemów mokradłowych	Zwiększanie retencji mokradłowej poprzez odtwarzanie obszarów mokradłowych	79,73	1 299,58	16,30
2	Renaturyzacja rzek	Realizacja działań z zakresu renaturyzacji rzek	1 149,20	66,18	0,06
3	Realizacja i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji na terenach leśnych	Budowa zbiorników małej retencji w lasach	2,81	295,45	105,14
		Budowa pozostałych obiektów hydrotechnicznych w lasach z wyłączeniem zbiorników małej retencji	b.d.		-
4	Zalesianie, zadrzewianie oraz przebudowa drzewostanów	Odnowienie drzewostanów	450,43	b.d.	-
5	Realizacja i odtwarzanie obiektów małej retencji i mikroretencji na terenach rolniczych	Wspieranie mikroretencji poprzez tworzenie przydomowych zbiorników wodnych	10,36	700,00	67,57
		Ochrona obszarów okresowo zalewanych	182,88	33,80	0,18
		Gospodarowanie rolnicze na obszarach podmokłych	86,28	116,82	1,35
		Ochrona istniejących obiektów mikroretencji	1,76	b.d.	-
		Wspieranie mikroretencji poprzez tworzenie zbiorników śródpolnych	800,39	1 333,98	1,67
6	Promowanie i wdrażanie zabiegów agrotechnicznych zwiększających retencję glebową	Zwiększanie warstwy próchnicznej	601,32	b.d.	-
8	Realizacja nowych oraz przebudowa istniejących systemów melioracyjnych w celu zapewnienia funkcji nawadniająco-odwadniających	Przebudowa systemów melioracyjnych	0,31	6 603,78	21 302,52
	Realizacja nowych oraz przebudowa istniejących systemów melioracyjnych w celu zapewnienia funkcji nawadniająco-odwadniających	Budowa systemów melioracyjnych nawadniających	0,60	420,97	701,62
10	Realizacja obiektów retencjonujących wodę	Realizacja obiektów retencjonujących wodę	1 176,31	30 219,97	25,69
11	Realizacja innych działań służących poprawie retencji wód	Realizacja innych działań służących poprawie retencji wód			
12	Przekształcanie wybranych suchych zbiorników przeciwpowodziowych w zbiorniki retencyjne wielofunkcyjne	Przekształcanie wybranych suchych zbiorników przeciwpowodziowych w zbiorniki retencyjne wielofunkcyjne	2,00	b.d.	-

⁸ Program przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20190000941/O/M20190941.pdf>)

13	Rekultywacja wyrobisk pogórnich w celu wykorzystania jako wielofunkcyjne zbiorniki retencyjne	Rekultywacja wyrobisk pogórnich w celu wykorzystania jako wielofunkcyjne zbiorniki retencyjne	871,00	b.d.	-
----	---	---	--------	------	---

Odnosząc się do kosztów retencjonowania wody na łące (trwałym użytku zielonym, dalej TUZ) rolnika Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, że obliczono je na podstawie nakładów inwestycyjnych ponoszonych na odbudowę/modernizację urządzeń melioracyjnych⁹. W 2015 roku nakłady te szacowano na 17,7 tys. zł/ha, co w przeliczeniu na poziom cen z roku 2023 daje kwotę 30,9 tys. zł/ha.

Jeżeli na odbudowanych/zmodernizowanych systemach melioracyjnych na trwałych użytkach zielonych zwierciadło wody gruntowej podniesie się o 10 cm, to przyrost retencji będzie równy $1000 \text{ m}^3/\text{ha} \times 0,3 = 300 \text{ m}^3/\text{ha}$.

Oznacza to, że średnie jednostkowe nakłady inwestycyjne wyniosą w przeliczeniu na ceny z 2023 r. $30,9 \text{ tys. zł/ha} / 300 \text{ m}^3/\text{ha} = 100 \text{ zł/m}^3$. Przy podniesieniu zwierciadła wody o 40 cm (co jest najbardziej prawdopodobne) ilość retencjonowanej wody zwiększy się do $1200 \text{ m}^3/\text{ha}$, a nakłady te zmniejszą się do kwoty 25 zł/m^3 .

Koszty utrzymywania w sprawności i zdolności urządzeń melioracyjnych na TUZ w 2015 roku szacowano w zależności od czasu trwania cyklu ich utrzymywania. W przypadku corocznego utrzymywania koszty te szacowano na 50 zł/ha, co w przeliczeniu na poziom cen w 2023 r. daje kwotę 85 zł/ha. Po przeliczeniu tej wartości na m^3 retencjonowanej wody oraz uwzględnieniu 30 lat trwałości urządzeń melioracyjnych jednostkowy koszt retencjonowania wody można oszacować na $0,9 \text{ zł/m}^3/\text{rok}$ ($85 \text{ zł/ha/rok} / 1200 \text{ m}^3/\text{ha} + 25 \text{ zł/m}^3 / 30 \text{ rok}$).

Pytanie 9

Ile m^3 retencjonowanie jest obecnie w sztucznych zbiornikach wodnych? Ile m^3 wody można zretencjonować na łąkach podwyższając lustro wody jedynie o 10 cm?

Zgodnie z PPNW całkowita ilość wody zmagazynowanej w istniejących zbiornikach retencyjnych w Polsce wynosi ok. 4,6 mld m^3 . Większość wód jest retencjonowana w zbiornikach o pojemności powyżej 3 mln m^3 . Największy udział mają zbiorniki o pojemności powyżej 100 mln m^3 (11 zbiorników), których łączna pojemność wynosi ponad 2 345 mln m^3 . W obiektach zaliczanych do małej retencji wodnej gromadzone jest ok. 826 mln m^3 .

Tabela 2 Liczba sztucznych zbiorników wodnych i objętość retencjonowanej wody w podziale na regiony wodne¹⁰

Obszar	Region wodny	Liczba sztucznych	Objętość retencjonowanej
--------	--------------	-------------------	--------------------------

⁹ opracowanie Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego – Państwowego Instytutu Badawczego, dalej ITP-PIB, z 2015 r. pt. *Średnio- i długookresowe programy rozwoju melioracji wodnych w skali kraju i województw*

¹⁰ Program przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2023-2027 z perspektywą do roku 2030 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20190000941/O/M20190941.pdf>)

dorzecza		zbiorników wodnych	wody [tys. m ³]
Dunaju	Czarnej Orawy	1	b.d
Wisły	Małej Wisły	227	330 455,50
	Górnej-Zachodniej Wisły	178	859 354,00
	Górnej-Wschodniej Wisły	391	566 070,00
	Środkowej Wisły	2028	723 598,74
	Bugu	544	85 979,51
	Narwi	330	9 812,77
	Dolnej Wisły	572	112 505,50
Suma – obszar dorzecza Wisły		4270	2 687 776,02
Banówki	Banówki	1	b.d
Łaby	Metuje	9	b.d
	Izery	3	b.d
Suma – obszar dorzecza Łaby		12	b.d
Odry	Górnej Odry	264	251 760,64
	Środkowej Odry	1191	598 485,20
	Warty	2450	610 596,16
	Noteci	655	416 449,17
	Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	159	20 963,88
Suma – obszar dorzecza Odry		4719	1 898 255,06
Pregoły	Łyny i Węgorapy	234	12 906,52
Niemna	Niemna	15	169,97
Dniestru	Dniestru	6	b.d
Suma – obszar Polski		9258	4 599 107,57

Zgodnie z danymi zawartymi w PPNW (Tabela 2), najwięcej retencjonowanej wody jest w zbiornikach w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły – 859 354,00 tys. m³ i jest to niespełna 20% łącznej objętości wody zretencjonowanej w zbiornikach wodnych w Polsce. Ponad 15% zretencjonowanej wody jest w zbiornikach wodnych w regionie wodnym Środkowej Wisły (723 598,74 tys. m³). W regionie wodnym Warty, Środkowej Odry oraz Górnej-Wschodniej Wisły zbiorniki wodne retencjonują również znaczne wartości wody – odpowiednio: 610 596,16 tys. m³ (13% całkowitej objętości retencjonowanej wody), 598 485,20 tys. m³ (13%) i 566 070,00 tys. m³ (12%). Łącznie, w wymienionych regionach wodnych, retencjonowane jest blisko 75% całkowitej objętości retencjonowanej wody w zbiornikach wodnych.

W odniesieniu do trwałych użytków zielonych (łąk i pastwisk) Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje że, przy założeniu podniesienia zwierciadła wody gruntowej o 10 cm jest możliwe zretencjonowanie około 540 mln m³ wody Obliczenia: Powierzchnia zmeliorowanych TUZ: 1,8 mln ha; Podniesienie zwierciadła wody gruntowej o 0,1 m; Współczynnik porowatości drenazowej (niedostatku nasycenia): 0,3, Przyrost retencji: 1,8 mln ha x 1000 m³/ha x 0,3 = 540 mln m³).

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ocenia, że średnio w ciągu roku można by wykonać jedno, półtorakrotne retencjonowanie wody, w zależności od liczby roztopów i liczby nadmiarowych wód opadowych.

Ponadto Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podkreśla, że obliczony przyrost retencji byłby możliwy gdyby cała zmeliorowana powierzchnia była wyposażona w urządzenia piętrzące wodę (zastawki, przepusty z piętrzeniem). Aktualnie tylko ok. 350 tys. ha trwałych użytków zielonych jest wyposażone w takie urządzenia. Ponadto urządzenia te tylko na 30% tej powierzchni są utrzymywane w sprawności i zdolności.

Pytanie 10

Wiedząc o drastycznie niższym koszcie retencjonowanie wody na łąkach rolników w porównaniu z kosztem w sztucznych zbiornikach wodnych, planowane jest wypłacanie rzeczywistej rekompensaty za świadczenie na łąkach usług ekosystemowych polegających na zwiększaniu naturalnej retencji wody?

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 wspierane są działania służące retencji wody na obszarach wiejskich, w tym np. *Ekoschemat Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych*.

Celem powyższego ekoschematu jest promowanie retencjonowania wody, które poprawia gospodarkę wodną, a także ogranicza emisję dwutlenku węgla do atmosfery (poprzez ograniczenie rozkładu materii organicznej).

Warunkiem uzyskania płatności jest wystąpienie na trwałym użytku zielonym zalania lub podtopienia, przy czym zalanie lub podtopienie występuje, gdy stan wysycenia profilu glebowego wodą utrzymuje się (i) na poziomie przynajmniej 80%, (ii) przez co najmniej 12 następujących po sobie dni pomiędzy 1 maja a 30 września roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności. Informacje potwierdzające wystąpienie zalania lub podtopienia będą przekazywane do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy. Płatność w ramach tego ekoschematu dotyczy trwałych użytków zielonych (TUZ), objętych równolegle wsparciem: ekologicznym lub w ramach praktyki *Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt* (w ramach płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi) lub rolno-środowiskowo-klimatycznym, związanym z zachowaniem niektórych cennych siedlisk przyrodniczych (z wyłączeniem wariantu Murawy) i siedlisk zagrożonych gatunków ptaków na obszarach Natura 2000 lub poza obszarami Natura 2000, lub rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach interwencji ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000. Ekoschemat ten jest kontynuacją płatności uruchomionych po raz pierwszy w 2022 r. w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020) - Pakiet 9. *Retencjonowanie wody*.

Ważną rolę w utrzymaniu właściwej retencji wody na terenach rolniczych spełnia także ekstensywne użytkowanie rolnicze na TUZ i obszarach przyrodniczych, co jest realizowane w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) poprzez wdrażanie w szczególności trzech interwencji ukierunkowanych na ochronę łąk i pastwisk, w tym cennych siedlisk przyrodniczych i gatunków ptaków, tj.:

- Interwencja 1. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000,
- Interwencja 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000,
- Interwencja 3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000.

Mając na uwadze, że treść interpelacji nawiązuje również do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR realizowanych na trwałych użytkach zielonych Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi pragnie podkreślić, że płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne mają na celu przede wszystkim zwiększanie bioróżnorodności łąk i pastwisk poprzez przywracanie lub utrzymanie tradycyjnego i ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk. Realizacja praktyk rolnośrodowiskowych ma zapobiec zanikowi cennych siedlisk przyrodniczych (tj. zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, zalewowych łąk selernicowych i słonorośli, muraw, półnaturalnych łąk wilgotnych i świeżych oraz torfowisk) oraz polepszyć warunki gniazdowania gatunków ptaków oraz ich siedlisk lęgowych związanych z krajobrazem rolniczym (tj. rycyka, kszyka, krwawodzioba, czajki, dubelta, kulika wielkiego, wodniczki oraz derkacza).

Praktyki rolnicze przyjazne dla środowiska obejmują w szczególności: stosowanie ograniczonej liczby pokosów oraz dostosowanie terminów koszenia, a także ekstensywny wypas, z udziałem zwierząt w odpowiedniej obsadzie i obciążeniu na ha w zależności od typu siedliska, co wynika z wymogów zobowiązania.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podkreśla, że płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne stanowią rekompensatę tych utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów, stanowiąc tym samym zachętę dla beneficjentów do podejmowania dobrowolnego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego.

Pytanie 11

Ile ha łąk jest zmeliorowane instalacjami nawodnieniowo odwodnieniowymi? Jaki jest to procent wszystkich łąk w Polsce?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi szacuje, że urządzenia nawadniające na trwałych użytkach zielonych istnieją na powierzchni ok. 350 tys. ha, ale są to urządzenia przestarzałe i wiekowe (50 – 70 lat), a przez to w ponad 70% nie nadające się do użytku (Tabela 3 i Tabela 4). Wyposażona w urządzenia nawadniające powierzchnia trwałych użytków zielonych stanowi około 20% powierzchni trwałych użytków zielonych (Obliczenia: 350 tys. ha / 1777 tys. ha = 0,196 = 19,6%).

Tabela 3. Zmeliorowane trwałe użytki zielone, tys. ha¹¹

Rok	ogółem		z tego:			
	Ogółem wg ewidencji	w tym objęto utrzymaniem	nawadniane		nawadniane ściekami i gnojowicą	
			Ogółem wg ewidencji	w tym objęto utrzymaniem	Ogółem wg ewidencji	w tym objęto utrzymaniem
2015	1785,8	593,7	364,1	96,5	7,9	3,4
2016	1776,9	620,9	374,8	100,4	11,2	2,7

Tabela 4. Powierzchnia trwałych użytków zielonych, w tym zmeliorowanych i nawodnianych¹²

¹¹ MRiRW sprawozdawczość RRW10

¹² Rocznik Statystyczny Rolnictwa 2017

Lata	Łąki i pastwiska [tys. Ha]	Łąki i pastwiska zmeliorowane [tys. Ha]	w tym nawadniane [tys. ha]
2010	3229	1790,6	365,9
2013	3208	1786,6	365,5
2015	3093	1785,8	364,1
2016	3176	1776,9	374,8

Pytanie 12

Ile dwutlenku węgla ulatnia z łąk z powodu zbyt małego ich nawodnienia w ciągu roku?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju wsi wskazuje, że na podstawie badań IMUZ w Falentach opisanych w literaturze (Tabela 5) i powierzchni zawartych w tabeli 7 można ocenić, że łąki na glebach torfowych w Polsce rocznie ulatnia się do atmosfery około 8,2 mln ton CO₂ (Obliczenia: 7,4 t·ha⁻¹·rok⁻¹ x 1110 tys. ha = 8214 tys. ton).

Wg teoretycznych obliczeń, na podstawie standardowych współczynników emisji IPCC, (tabeli 7) można oszacować, że z powodu braku nawodnienia zmeliorowanych łąk (łąk w stanie odwodnienia) na glebach torfowych w Polsce rocznie do atmosfery może dodatkowo ulatniać się około 19,1 mln ton ekwiwalentu CO₂ (obliczenia: Roczna emisja w stanie odwodnienia łąk 30292 tys. ton ekw. CO₂ – roczna emisja po ponownym nawodnieniu 11182 tys. ton ekw. CO₂ = 19110 tys. ton ekw. CO₂).

Powierzchnia zmeliorowanych trwałych użytków zielonych w Polsce wynosi około 1,8 mln ha. Oznacza to, że łąki na powierzchni ok. 0,7 mln ha znajdują się na glebach mineralnych, z których emisja CO₂ jest znacznie mniejsza (a może pomijalnie mała).

Szczegółowe uzasadnienie:

Badania prowadzone w IMUZ (obecnie ITP-PIB) przez Jurczuka (2012) wykazały, że emisja CO₂ na zmeliorowanych torfowiskach w Polsce maleje z upływem czasu po melioracji. W pierwszej pięcioletniej emisję CO₂ można oszacować średnio na około 30 t·ha⁻¹·r⁻¹. W następnych 5 latach maleje ponad dwukrotnie (a po 25–30 latach zmniejsza się do wartości średniej 7,4 t·ha⁻¹·r⁻¹ (Tabela 5).

Tabela 5. Średnia emisja wyrażona w CO₂ (t·ha⁻¹·rok⁻¹)¹³.

	Lata po melioracji					
	0-5	6-10	11-15	16-20	21-25	25-30
Średnio CO ₂ (t·ha ⁻¹ ·r ⁻¹)	29,04	14,59	10,22	8,89	8,04	7,40

Wielkość emisji dwutlenku węgla z gleb torfowisk niskich zależy od sposobu gospodarowania na nich wodą (Tabela 6)¹⁴ za ¹⁵.

¹³ JURCZUK S. 2012. Emisja dwutlenku węgla ze zmeliorowanych gleb organicznych w Polsce. Woda-Środowisko-Obszary Wiejskie, (VII–IX): t. 12 z. 3 (39), ISSN 1642-8145 s. 63–76.

¹⁴ OLESZCZUK R. 2012. Wielkość emisji gazów cieplarnianych i sposoby jej ograniczenia z torfowisk użytkowanych rolniczo w: Współczesne Problemy Kształtowania i Ochrony Środowiska, „Wybrane problemy ochrony mokradeł”. Monografie nr 3p, 2012

¹⁵ GENSIOR A., Z EITZ J. 1999. Einfluss einer Wiedervernässungs-massnahme auf die Dynamik chemischer und physikalischer Bodeneigenschaften eines degradierten Niedermoores. Arch. Natursch. und Landschaftsforschung: 267-302.

Tabela 6. Emisja CO₂ z gleb torfowych w zależności od sposobu gospodarowania na nich wodą

Gospodarka wodna	Wielkość emisji CO ₂ – C (t/ha/rok)
odwodnione - zdrenowane	5,60
nawadnianie	2,67
nawilżenie	2,05
piętrzenie poziomu wody	1,43

Tab. 7. Emisja CO₂ z gleb torfowych w zależności od sposobu użytkowania gruntu

Kategoria użytkowania gruntu	Emisje w stanie odwodnionym	Emisje po ponownym nawodnieniu	Redukcja emisji	Pow. w Polsce	Możliwe redukcje emisji w Polsce
	t ekw. CO ₂ ha ⁻¹ ·rok ⁻¹			tys. ha	Kt ekw. CO ₂ ha ⁻¹ ·rok ⁻¹
Łąka, uboga w biogeny	24,0	3,5	20,6	111,0	2 287,6
Łąka, zasobna w biogeny, głęboko odwodniona	29,0	10,8	18,2	888,4	16 168,6
Łąka, zasobna w biogeny, płytko odwodniona	16,8	10,8	6,0	111,0	666,3

W opracowaniu Kotowskiego¹⁶, autor podaje oparte na standardowych współczynnikach emisji IPCC redukcje emisji gazów cieplarnianych wynikające z ponownego nawodnienia torfowisk w strefie umiarkowanej, w zależności od kategorii użytkowania (na podstawie Joosten i in. (2017) (Tabela 7). Z danych w tabeli 7 wynika, że powierzchnia użytkowanych rolniczo (i zmeliorowanych) gleb torfowych w Polsce wynosi 1110 tys. ha.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska informuje, że prof. W. Kotowski w wyżej wymienionej publikacji z 2021 r. wskazuje, że w stanie odwodnionym emitowane są następujące ładunki gazów cieplarnianych:

- las - 12, 1 t ekw. CO₂/ha/rok
- grunt orny - 37,1 t ekw. CO₂/ha/rok
- łąka, uboga w biogeny - 24 t ekw. CO₂/ha/rok
- łąka, zasobna w biogeny, głęboko odwodniona - 29 t ekw. CO₂/ha/rok
- łąka, zasobna w biogeny, płytko odwodniona - 16,8 t ekw. CO₂/ha/rok
- wydobycie torfu (in situ) - 12,4 t ekw. CO₂/ha/rok

Sposobem na znaczną redukcję emisji gazów cieplarnianych jest ponowne nawodnienie tych terenów, w tym rolnictwo bagienne, zwane też paludikulturą.

- las - emisje po ponownym nawodnieniu - 3,5 t ekw. CO₂/ha/rok
- grunt orny - emisje po ponownym nawodnieniu - 10,8 t ekw. CO₂/ha/rok
- łąka, uboga w biogeny - emisje po ponownym nawodnieniu - 3,5 t ekw. CO₂/ha/rok
- łąka, zasobna w biogeny, głęboko odwodniona - emisje po ponownym nawodnieniu - 10,8 t ekw. CO₂/ha/rok
- łąka, zasobna w biogeny, płytko odwodniona - emisje po ponownym nawodnieniu - 10,8 t ekw. CO₂/ha/rok
- wydobycie torfu (in situ) - emisje po ponownym nawodnieniu - 3,5 t ekw. CO₂/ha/rok

¹⁶ KOTOWSKI W. 2021. Oszacowanie emisji gazów cieplarnianych z użytkowania gleb organicznych w Polsce oraz potencjału ich redukcji. Fundacja WWF Polska, ISBN 978-83-60757-87-1

Publikacja wskazuje także, że polski raport do UNFCCC z 2020 r. prezentował 23,7 razy niższą całkowitą wartość emisji gazów cieplarnianych z rolnictwa w Polsce, co prawdopodobnie wynikało z faktu, że Polska nie posługiwała się współczynnikami emisji zalecanymi przez IPCC w suplemencie z 2013 r. W związku z tym postuluje o zmianę medyki raportowania emisji z obszarów rolnych i leśnych.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska wskazuje, iż szczegółowe dane dotyczące emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w tym emisji pochodzących z sektora LULUCF (ang. *Land use, land use change and forestry* - użytkowanie gruntów, zmiana użytkowania gruntów i leśnictwo) prezentowane są w Krajowym Raporcie Inwentaryzacyjnym (NIR - *National Inventory Report*) przygotowywanym corocznie na potrzeby raportowania międzynarodowego. Ostatni przygotowany przez Polskę raport NIR 2024 dostępny jest na stronie internetowej EEA - EIONET pod adresem:
<https://cdr.eionet.europa.eu/pl/eu/govreg/inventory/envzdhi1q/>

Zgodnie z danymi przedstawionymi w przedmiotowym raporcie zagregowana wartość salda emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych dla wszystkich kategorii sektora 4 jest ujemna, co oznacza, że łączny, zidentyfikowany w sektorze wychwyt CO₂ przewyższył łączną, wyrażoną w ekwiwalencie CO₂, sektorową emisję GC. Pochłanianie netto (tj. ujemna wartość salda emisji i pochłaniania) gazów cieplarnianych w sektorze LULUCF spadła¹⁷. W przypadku gruntów leśnych, gruntów uprawnych, **gruntów trawiastych** oraz produktów drzewnych, szacowane za rok 2022 salda emisji i pochłaniania GC zmniejszyły się w stosunku do 2021 odpowiednio o 1,2%; 0,8%, 49,1% oraz **12,7%**. Jednocześnie, dla kategorii 4D. *Tereny podmokłe* oszacowane saldo emisji i pochłaniania GC skutkujące emisją netto spadło o 27,7%.

Z poważaniem

Dokument podpisany elektronicznie przez:

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Przemysław Koperski

Podsekretarz Stanu

Załącznik:

1. Załącznik do pytania nr 12 (Tabela 1. Emisja i pochłanianie głównych gazów cieplarnianych w latach 2021-2022 wg kategorii źródeł oraz Tabela 2. Krajowa inwentaryzacja emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w sektorze LULUCF w latach 1988-2022 wg kat. źródłowych [kt ekw. CO₂])

¹⁷ W przypadku gdy pochłanianie GC jest wyższe od emisji GC z danej kategorii/aktywności, mówi się o pochłanianiu netto (ujemna wartość salda) z tej kategorii/aktywności. W sytuacji odwrotnej mówi się o emisji netto (dodatnia wartość salda).

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Klimatu i Środowiska
2. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
3. Ministerstwo Rozwoju i Technologii.